

Az 1857-ik évi Falusi Gazda Tartalma.

Földmivvelés.

- Jordanai Bálint, mint tanító; Bende Péter; 1. lap.
Az üszögről; 10. lap.
Anyarozs; 10. lap.
Növények levele és himpora; 11. lap.
Széna és sarjú; 12. lap.
A négyes váltórul; Kenessey Kálmán; 49. lap.
Egy essekazi farm; Kenessey Kálmán; 53. lap.
A székes földréteg javításáról; Édes Albert; 54. lap.
Az aranka; 56. lap.
A kömény; 57. lap.
Dohánymivvelés; Debreczeni Márton; 59. lap.
A füvek és azoknak jelentősége a gazdaszatban; 118. lap.
Értekezés a legelőről; Farkas Károly; 137. lap.
Gipszezés; 143. lap.
Értekezés egy megállapított gazdasági rendszerről; Huszár Imre; 144. lap.
Szózat a községek elöljáróihoz; Martonffy Ignác; 159. lap.
A gabona bokrosodásáról; 181. lap.
Mély szántás; Letenyei Lajos; 193. lap.
Értekezés a szántásról; Peterdy Gábor; 225. lap.
Kukoricza termesztés az alföldön; Sipos Gábor; 232. lap.
Az istállózásról; 289. lap.
Mély szántásról; Oroszi Miklós; 313. lap.
Párbeszéd a tagosztályról; 319. lap.
Az üszögről; 331. lap.

Állattenyésztés.

- A borjak nevelése; 13. lap.
Néhány szó a sertésenyésztésről; Tisza László. 62. lap.
A háziállatok párosodási idejéről; Póka Zsigmond. 67. lap.
A marhatartásról; Szabó Dávid. 91. lap.
Egy pár szó a baromorvoslásról; Márton József. 160. lap.
A marhahizlalás érdekében; Bódis Ferencz. 169. lap.
A szarvasmarha hizlalása Angolországban. 220. lap.
Marhadög; Bende Péter. 238. lap.
Erdélyi bivalytenyésztés; Pataki Dániel. 242. lap.
Megpróbált marhaorvosságok; Pázmány Zsigmond. 244. lap.

Szölömivvelés.

- Magánnézetek a magyar bortermelés körül; Gál Alajos. 37. lap.
Szőlőültetés; Pázmány Zsigmond. 39. lap.
Kecskeméti szózat a kerti bor ügyében; Végh József. 71. lap.
A szőlő tavaszi megfagyásáról; Csókás József. 75. l.
Még valami a szőlőtőknek ártalmas állatok ügyében; Virányi János. 108. lap.
Kerti szölömivvelés; Csókás József. 250. lap.
Némely tapasztalatok a szőlő körül; Gál Alajos. 290. lap.
A bujtás gyámolításról stb.; Csókás József. 334. lap.

Kertészet.

- Neveljünk gyümölcsfát; Kenessey Kálmán. 245. lap.

Erdőszet.

- A közbirtokossági és községi erdőgazdasatról; Jánik Ferencz. 332. lap.

Selyemtenyésztés.

- A selyemhernyó-tenyésztés ügyében; Galovics Viktor. 215. lap.

Méhtenyésztés.

- A méhek teletetéséről; Sággy Mihály. 33. lap.
Még egy pár szó a méhészeti eszmék kicserélésére; Reznek István. 36. lap.
A méhtenyésztés egyszerű módja; Pázmány Zsigmond. 69. lap.
Adalék a méhészethez; Sággy Mihály. 133. lap.
Méhtenyésztés; Bellay János. 172. lap.
A méheket végpusztulás fenyegeti; Baksay Dániel. 255. lap.

Háztartás.

- Tej, vaj, sajt és savó; Miskolczy Sándor. 27. lap.
Az aprómarha legjobb tenyésztési módja; Edvi Illés Pálné, szül. Vörös Eszter. 177. lap.

Aprómarha tenyésztés; Mikolay László. 273. lap.
Aprómarha tenyésztés; Miskolczy Sándor. 335. lap.
Néhány szó az eczetről; Miskolczy Sándor. 304. lap.

Nemzetgazdászat.

Répaczukorgyártás; Kenessey Kálmán. 18 lap.
A cs. k. szab. „Ferencz József“ császár keleti vaspá-
lya társulat alapszabályai. 125. lap.
KörösB erettyó szabályozás. 253. lap.
Cselédtartás. 264. lap.
Felhívás Eger és vidéke bortermesztőihez. 292. lap.

Erdélyi kölcson jég-tűzkármentő társulat. 295. lap.
Gazdasági kiállítás a köztelken. 351. lap.

Vegyes közlemények.

41. l., 77. l., 134. l., 176. l., 223. l., 270. l., 310. lap.

Különfélék.

Jelentés a beérkezett pályamunkákról. 135. lap.
Jelentés a falusi gazdasszonyi díj ügyében. 224. lap.
Utólagos jelentés a cselédjutalmakról. 312. lap.

ségre, 9 láb magasságra, a hosszába helyezett ablakok $3\frac{1}{2}$ láb szélességre és 2 láb magasságra határozottak. Adja Isten, hogy a társulat terve minél hamarabb életbe lépjen, a gazdaközönség ezt bizonyosan nagy örömmel fogja üdvözleni.

4. (A guano már Magyarországon is kezdik használni.) — Magyarországon, hol a gazdaközönség nagyobb részét még arra kell buzdítani, hogy az istállótrágyát szorgosabban összegyűjtse, lehetőleg szaporítsa, s czélszerűen alkalmazza: vannak egyesek, kik az angolok és észak-németországiak példája után mindenféle költséges segéd-trágyanemekkel (guano, chili-salétrom, stb.) nagyban tesznek kísérleteket. Legközelebb a „Pesti Naplóban“ Zichy Antal ur írja, hogy Somogy vármegyében Bálványoson egy új közbirtokos (talán Satzger ur?) guano-trágyával tett nagyban próbát, még pedig az $185\frac{5}{6}$ ki száraz esztendőben, holott a szárazság, köztudomás szerint, épen nem kedvező, a guano termékenyítő erejének kifejtésére.

A tett kísérletek eredménye következő:

Buza föld 1 hold, 2 mázsa, összes alászántott guanóval adott 24 keresztet 6 kévét; $\frac{3}{4}$ posoni mérőjével = $18\frac{3}{8}$ p. mérő, akkori ár szerint 4 pengő forinttal = 73 frt. 30 kr. pp. 1712 font szalma, mázsája 20 p. kr. = 5 frt. 42 kr. p., összesen 79 frt. 12 kr. pp.

Guano nélkül termett ugyan egy holdon 17 kereszt 38 kéve; de ez csak $\frac{1}{2}$ mérővel fizetett = $8\frac{3}{4}$ p. mérő 4 frt. = 35 frt. 1233 font szalma mázsája 20 kr. = 4 frt. 6 kr. pp. összesen 39 ft. 6 kr. pp.

Különbség egy holdnál 40 frt. 6 kr.

Ebből levonva 2 mázsa guano árárt 11 pfrttal 22

Marad tiszta nyereség 18 frt. 6 kr.

Ugyanitt más dülön 1 mázsa guano csak 20 keresztet és 4 kévét eredményezvén, itt a tiszta haszon csak 15 frt. 8 kr. utótt ki.

Egy másik dülön $2\frac{1}{2}$ mázsányi őszi guanozás holdankint 17 frt. 5 kr.

Ismét másik dülön $1\frac{1}{4}$ mázsa őszi, s $1\frac{1}{4}$ mázsával tavasszal behintve, összesen $2\frac{1}{2}$ mázsa guano csak 6 frt. 15 krt.

Egy másik dülön $1\frac{1}{4}$ mázsa őszi guanozás pedig 9 fr. 13 kr. tiszta hasznot mutatott.

Ellenben egy másik dülön az őszzel nem alászántott, hanem csak felülhintett $2\frac{1}{2}$ mázsa guano az istálói trágyával meghordott föld terméséhez hasonlítva, holdankint 8 forint s 6 kr. pp. veszteséget okozott.

Viszont egy más földben a számítás $2\frac{1}{2}$ mázsa guano után holdankint 21 for. 13 krt, s még egy másikban 20 f. 6 kr. p. nyereséget mutat.

Összesen buzára felhasználtatott $337\frac{1}{2}$ mázsa guano, melly 162 holdba 3712 p. forint beruházását igényli; de ezen beruházást 1695 p. forintnyi tiszta haszonnal jutalmazá, mi mellett még tudomásul veendő, hogy a guano erejének $\frac{2}{3}$ -dát tüstént felhasználja ugyan, de $\frac{1}{3}$ -da még megmarad a föld javára.

Azonban a mostani olcsó gabonaárak, midőn a búzát csak 3 p. forintjával számíthatjuk, egészen másképp alakítják ama tabellát, s a nyereséget olly kétséssé teszik, hogy a számító tulajdonos ez üzlet folytatásával az idénre felhagyott, annál inkább, mert a nyereség az árpánál csekélyebb volt, s a rozsnál — mi figyelemre méltó — már a mult évben is ellenkezőre fordult, tudniillik 2—5 p. forint veszteségre holdankint.

E tudósításhoz, mi figyelmeztetésül csak annyit mondunk, hogy igen örülünk ugyan rajta, ha hazánkban vannak egyes pénzes emberek, kik költséges kísérletektől vissza nem riadnak, de azért nem óhajtjuk, hogy gazdáink az illy kísérleteket bárminő fényes eredménnyel is adassanak elő, mindjárt nyomban és vaktában utánozzák. A guano, melly köztudomás szerint a tengeri madarak ganéjlatából származott, s déli Peru sivatagjain ezer éves rétegekben van felhalmozva, nem ingerlő szer, mint némellyek tartják, hanem valóságos még pedig legtömörebb trágya minden ismeretes trágyanemek közt, miután a növények fejlődését leginkább előmozdító ammoniak benne aránylag legtöbb, azaz 17% találtatik; feltétvén, hogy a guano valódi perui és nem hamisított, melly utóbbi kereskedésben sokkal gyakrabban jön elő mint gondolnánk.

A valódi guano tehát mint trágya minden növényre, minden földben, s minden éghajlat alatt termékenyítő erővel hat, de nem egyenlő mértékben. Így a benne találtató ammoniak összeköttetésénél fogva száraz meleg időben, vagy szél alkalmával hamar feloszolván, nem

közölheti termékenyítő tehettségét a növényekkel úgy, mint ha a guano nedves földben, vagy nedves éghajlat alatt használtatik. Ezért kissé szárazabb tájakon a guanot nem lehet a vetésekre felül hinteni, mit Angliában nagy haszonnal tehetnek, hanem kénytelen az ember alászántani. Már ez egy oknál fogva Angliában s Észak-Németországban, mellyek nedves éghajlattal bírnak, mindig nagyobb eredményel fogják a guanot használhatni, mint mi magyarok szárazságra hajlandó éghajlatunk alatt. És ha még ehhez hozzá adjuk azt, hogy Angliában egy mázsa guano 6, nálunk 11 p. forintba s így csaknem kétannyiba kerül, hollott megfordítva Angliában a gabona ára kétszerre magasabb mint piacainkour, talán nem csalatkozunk, ha kimondjuk, hogy Magyarországon a guano sohasem is lesz a földmivelés alapja. Guano helyett tehát igyekezzünk mi magyarok istálótrágyánkat szaporítani, mit jól tartott s erőteljes barmászáttal érhetünk el. Ez kevesebbe fog kerülni, mint a guano, s ha nem adna is olly gazdag aratást, de mindenestre több tiszta jövedelmet adand, s ez a gazdaszat czélja.

5. (Gabonakereskedés a Szávafolyamon.) — Sziszeokról írják, hogy oda 1856-ban

Gőzhajókon jött 7,741,318 mázsa portéka és

Buza	255,699	mérő
Kétszeres	8602	„
Rozs	1287	„
Tengeri	21,450	„
Árpa	260	„
Zab	24,936	„
Repcze	13,200	„

325,434 mérő.

Közönséges hajókon :

Buza	390,123	„
Kétszeres	79,025	„
Rozs	4809	„
Tengeri	534,577	„
Árpa	41,324	„
Zab	198,108	„
Köles	8802	„
Repcze	14,450	„
Lenmag	2498	„

1,273,714 mérő.

Azaz összesen mind a két rendü hajókon : 1,599,148 mérő gabona.

Elment pedig gőzösökön 16,211,658 mázsa portéka.

6. (Programmja a f. évi Medárd-vásár alkalmával Pesten, a M. Gazdasági Egyesület köztelkén tartandó gazdasági kiállításnak.) — A „Gazdasági Lapok“ mult évi 50. számában foglalt „Figyelmeztetés“ értelmében, a f. évi pesti gazdasági kiállítás számára aprilis hó 27. 28. és 29-ik napjai voltak kitüzve. Történt ez azért, mert a májushó 11-től 16-káig Bécsben tartandó kiállításon, hazánkat is minél fényesebben s gazdagabban óhajtottuk képviseltetni ; történt továbbá : mert az akkori kilátások szerint, junius hó elején még Párisban kellengett egy nagyszerü gazdasági kiállításnak tartatni. Hogy hazánk mind a két helyen osztatlan erővel léphessen fel, csak úgy látszott lehetségesnek : ha szokott medárdvásári kiállításunk, valamint tavál, úgy ez évben is elhalasztatik. Az aprilis utolsónapjaira tervezett kiállítás e szerint, melly által egyszersmind a bécsinek anyagai is rendezendők voltak, a felhozott körülményekben találja magyarozatát, s az sajátlag nem volt egyéb, mint a szükség rendszabálya.

Miután azonban a Párisban tartandott ezen évi kiállítás, az ottani kormánynek határozatából, a legközelebb következő 1858. évre helyzetetett át, a bécsi kiállítás pedig májushó 16 ával már befejeztetik : kedves kötelességének ismeri alólirt Bizottmány, a változott körülmények, s a „Gazdasági Lapokban“ több érdemes gazda részéről kifejezett óhajtásokhoz képest — saját ez évi gazdasági kiállításunkat, annál is inkább a medárdvásári napokra általteni, mivelhogy ezen idő ő cs. k. apostoli Felsége, lovagias fejedelmünk, s a Fenséges császárné hazánkban legörvendetesb jelenlétükkel özszeesvén, egy uttal remélhetjük, miszerint a leendő kiállításon hazánk gazdasági szorgalmának eredményeit ő Felségeik is legkegyelmesebb megtekintésre érdemesítendik.

Ezen intézkedés, a „Gazdasági Lapok“ mult évi 50-ik számában foglalt (s egyéb lapok által is közlött) figyelmeztetés értelmén, természetesen semmi mást nem változtat, mint azt, hogy most már a mi kiállításunk a bécsit nem megelőzni, hanem követni fogja. Mind az tehát, mi hazánkfiái részéről Bécsbe küldetik, sajátlag a mi kiállításunknak is tárgya : a bi-